

Експертний висновок
до законопроекту згідно зі статтею 27
Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо оподаткування митними платежами товарів, що переміщуються пересилаються) у міжнародних поштових відправленнях, міжнародних експрес-відправленнях та порядку їх декларування», поданий народними депутатами України Совою О. Г., Гетманцевим Д. О., Ковальчуком О. В., Колісник А. С. та іншими (реєстр. № 4279 від 28.10.2020).

2. Завдання законопроекту

Метою законопроекту є вдосконалення процедур здійснення митного контролю та оформлення товарів, що переміщуються у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, зокрема:

приведення у відповідність термінів, їх уточнення, усунення суперечностей між окремими нормами Митного кодексу України відповідно до останніх змін у законодавстві, у тому числі до режиму спільного транзиту;

запровадження таких нових підходів, як можливість декларування товарів, що переміщуються у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, в електронному вигляді та нового типу декларації (у вигляді реєстру), яку може подати до митного оформлення поштовий або експрес-оператор замість громадянина, а також автоматизоване адміністрування усіх поштових та експрес-відправлень;

розширення переліку товарів, переміщення (пересилання) яких забороняється в міжнародних поштових та експрес-відправленнях, шляхом включення до такого переліку алкогольних напоїв та/або тютюнових виробів, які переміщуються (пересилаються) на адресу громадян або відправляються громадянами незалежно від вартості, а також щодо пересилання у міжнародних поштових відправленнях товарів, заборонених до переміщення відповідно до законодавства України;

розширення переліку документів, якими може підтверджуватись фактурна вартість товарів громадянами з урахуванням викликів електронної комерції, а також передбачення встановлення центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, форми рішення про визначення фактурної вартості товарів відповідно до норм Митного кодексу України.



ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України



34040-02-3/35196 від 18.11.2020

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

За інформацією розробника, реалізація положень законопроекту не потребуватиме фінансування з державного та місцевих бюджетів. Водночас реалізація положень законопроекту може вплинути на показники доходів державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Розробником не надано відповідних фінансово-економічних розрахунків до законопроекту.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту у поточному бюджетному періоді не потребує додаткових видатків бюджетів.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Відповідно до статті 23 Податкового кодексу України базою оподаткування визнаються конкретні вартісні, фізичні або інші характеристики певного об'єкта оподаткування. База оподаткування – це фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання. База оподаткування і порядок її визначення встановлюються Податковим кодексом України для кожного податку окремо.

Згідно з підпунктом 196.1.17 пункту 196.1 статті 196 Податкового кодексу України не є об'єктом оподаткування операції з ввезення на митну територію України товарів, сумарна фактурна вартість яких не перевищує еквівалент 100 євро, для одного одержувача – фізичної особи в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях або в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника у міжнародних експрес-відправленнях.

Автором законопроекту запропоновано внесення змін до статті 234 Митного кодексу України, відповідно до яких товари (крім підакцизних), що переміщуються (пересилаються) на адресу одного одержувача – громадянина в одній депеші від одного відправника у міжнародних поштових відправленнях, на адресу одного одержувача – громадянина в одному вантажі експрес-перевізника від одного відправника у міжнародних експрес-відправленнях, якщо їх сумарна фактурна вартість не перевищує еквівалент 150 євро, не є об'єктом оподаткування митними платежами.

Отже, у разі прийняття законопроекту його положення не узгоджуватимуться з чинними положеннями Податкового кодексу України.

Водночас згідно з пояснювальною запискою цей законопроект є взаємопов'язаним з проектом Закону України «Про внесення змін до

Податкового кодексу України (щодо оподаткування товарів, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових та експрес-відправленнях)», поданим народними депутатами України Согою О. Г., Гетманцевим Д. О., Ковальчуком О. В., Колісник А. С. та іншими (реєстр. № 4278 від 28.10.2020), відповідно до якого числове значення порогу неоподаткованого імпорту товарів, що переміщуються у поштових та експрес-відправленнях для фізичних осіб, стосовно податку на додану вартість збільшується від 100 до 150 євро.

Ураховуючи те, що податок на додану вартість є бюджетоутворюючим податком (35,4 % всіх податкових надходжень), запропоноване збільшення ліміту на безподаткове пересилання міжнародних поштових та експрес-відправлень до України з-за кордону призведе до зменшення дохідної частини бюджету за рахунок недонадходження податку на додану вартість та відповідного скорочення видатків бюджету. Слід зазначити, що податок на додану вартість надходить до загального фонду бюджету, за рахунок якого фінансуються основні захищені видатки бюджету, це, зокрема: оплата праці працівників бюджетних установ, придбання лікарських засобів, фінансування програми державних гарантій медичного обслуговування населення, поточні трансферти місцевим бюджетам, заходи, пов'язані з обороноздатністю держави, тощо.

За наявною в Мінфіні інформацією за період з 01.01.2020 по 30.06.2020 митницями Держмитслужби оформлено 121,1 тис. поштових та експрес-відправлень фактурною вартістю 374 630,8 тис. грн, які надійшли на адресу фізичних осіб й підлягали оподаткуванню податком на додану вартість (числове значення від 100 до 150 євро). Додаткові надходження до держбюджету становили 24 346,6 тис. гривень.

При цьому слід зазначити, що фактурна вартість посилок до 100 євро, які надходять на адреси фізичних осіб, за цей же період налічує близько 9 млрд гривень. Відповідні розрахунки є орієнтовними, оскільки в митницях Держмитслужби на сьогоднішні відсутня можливість автоматизованого адміністрування поштових та експрес-відправлень. У разі застосування процедури автоматизованого адміністрування (обліку та системи аналізу ризиків), яка наразі запропонована законопроектом, ймовірність виявлення посилок фактурною вартістю від 100 до 150 євро й які підлягали б оподаткуванню податком на додану вартість виросла б в рази.

Отже, орієнтовні прогнозовані втрати до держбюджету у разі прийняття законопроекту одночасно із законопроектом за реєстр. № 4278 можуть становити від 50 млн грн щорічно.

Згідно з частиною першою статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих

актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Проте автором законопроекту відповідних розрахунків не надано.

При цьому згідно з частиною третьою статті 27 Бюджетного кодексу України закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету і приймаються не пізніше 15 липня року, що передують плановому, вводяться в дію не раніше початку планового бюджетного періоду, а після 15 липня року, що передують плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Відповідно до Прикінцевих положень законопроекту цей Закон набиратиме чинності з дня, наступного за днем його опублікування. Однак законопроект за реєстр. № 4278 набирає чинності з 1 січня 2021 року, а окремі його положення – з 1 липня 2021 року.

Враховуючи вищевикладене, термін набрання чинності законопроектом необхідно привести у відповідність до норм статті 27 Бюджетного кодексу України.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

1. Деякі норми законопроекту містять принципово нові положення, які раніше не застосовувались, а саме – переміщення міжнародних поштових та експрес-відправлень від пункту пропуску до місця міжнародного поштового обміну та центральної сортувальної станції здійснюватиметься не за єдиним транспортним документом, а за документами, визнаними актами Поштового Союзу та транзитною митною декларацією відповідно.

Впровадження відповідних змін є вкрай необхідними, оскільки сприятимуть впровадженню автоматизованої системи аналізу ризиків та нададуть можливість використовувати режим спільного транзиту.

У зв'язку з тим, що відповідні положення законопроекту є принципово новими й потребуватимуть внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів та розроблення або доопрацювання Держмитслужбою необхідного програмного продукту (модуля), з метою уникнення затримок митного оформлення посилок у пунктах пропуску у Прикінцевих положеннях законопроекту необхідно передбачити окремі перехідні положення.

2. Всесвітня митна організація ще у 2017 році визначила електронну комерцію одним із пріоритетів діяльності організації поряд зі сприянням торгівлі, безпекою, боротьбою з незаконними фінансовими потоками, оцінкою ефективності тощо. Серед ключових світових викликів, які притаманні й для України, слід виділити:

подрібнення партій з метою ухилення від оподаткування;

відсутність автоматизованих засобів контролю, у тому числі й автоматизованої системи аналізу ризиків;

приховування заборонених речей до ввезення у малих партіях товарів.

Саме тому Законом України від 23.11.2018 № 2628-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» були внесені зміни щодо пониження числового значення бази оподаткування податком на додану вартість для імпорту товарів, що переміщуються у міжнародних поштових та експрес-відправленнях фізичними особами, зі 150 євро до 100 євро. Ці зміни частково дозволили вирішити питання подрібнення партій щодо неподільних предметів (наприклад, мобільних телефонів) та залучення додаткових надходжень до держбюджету.

Також ЄС своїми рішеннями, які набувають чинності з 1 січня 2021 року (Council Directive 2017/2455 of 5 Dec 2017, Commission Delegated Regulation 2019/1143 of 14 March 2019), впроваджує серед країн-учасників обов'язковість адміністрування усіх посилок фактурною вартістю від 0 євро та скасовує встановлений дозволений ліміт оподаткування (22 євро), що тільки підтверджує обґрунтованість прийняття рішення у 2018 році при підготовці Закону України від 23.11.2018 № 2628-VIII. Тому повернення до неоподаткованого порогу оподаткування товарів податком на додану вартість при імпорті товарів, що переміщуються у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, до 150 євро є недоцільним й необґрунтованим, у тому числі призведе до втрат держбюджету.

У зв'язку з чим Мінфін пропонує доопрацювати положення змін до статті 234 Митного кодексу України законопроекту одночасно зі змінами до статті 196.1.17 Податкового кодексу України законопроекту за реєстр. № 4278 таким чином, щоб уникнути можливості втрат дохідної частини бюджету.

Ураховуючи те, що законопроект спрямовано на сприяння спрощенню процедур декларування, автоматизації процесів адміністрування при митному контролі та митному оформленні товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях, запровадження більш зручної системи сплати податків при їх ввезенні, що надалі створить умови, які посилять боротьбу із сумнівними операціями та сприятимуть збільшенню надходжень від справляння митних платежів, законопроект може бути розглянутий Верховною Радою України за умови його подальшого доопрацювання.

Водночас зазначаємо, що законопроект системно пов'язаний із законопроектом за реєстр. № 4278, а тому законопроекти за № 4278 та № 4279 мають розглядатись одночасно.

**Заступник Міністра фінансів України
з питань європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК